

Na acht jaar leiding te hebben gegeven aan de Directie Kennis & Innovatie verruilt Janneke Hoekstra haar baan bij de overheid voor een directiefunctie in het hbo. Het groene kennissysteem dat onder haar directoraat viel, mag er zijn, vindt ze. “De gouden driehoek in de agrisector is succesvol, de overheid gebruikt die nu als model voor stimulering van andere economische sectoren.”

Scheidend EL&I-directeur
Kennis & Innovatie Janneke Hoekstra

“Ons kennissysteem staat er goed bij”

TEKST EN
FOTOGRAFIE
pieter boetzkes

Ik heb het hier geweldig naar mijn zin gehad, maar het werd tijd om het stokje aan iemand anders over te geven”, verklaart Hoekstra haar besluit om per 1 april van baan te veranderen. Leiding geven aan een andere directie bij het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie of wellicht een ander departement, trok haar niet aan. Ook wilde ze niet terug naar het praktijkgericht onderzoek, waar ze oorspronkelijk vandaan kwam, maar zocht ze een baan waarin ze – zoals ze het zelf uitdrukt – “met de poten in de klei” kan staan. In haar nieuwe functie als directeur van de Faculteit Techniek van Hogeschool Arnhem Nijmegen denkt ze haar hart te kunnen ophalen. “Het hbo heeft de ambitie en de kans om zich te ontwikkelen tot een university of applied sciences, de school als kenniscentrum.” Een rol die haar ministerie al langere tijd als ideaal zag. De kennis die in zo’n school aanwezig is en ontwikkeld wordt, uitdragen naar de omgeving. “Studenten die kennis vergaren en praktijkonderzoek doen en lectoren die met één been in de praktijk staan en met het andere in de wetenschap.” Dat biedt het hbo volgens Hoekstra enorme kansen. Vooral voor het midden- en kleinbedrijf is dat interessant, vindt ze.

Herbezinning

Hoekstra vertrekt op een moment dat er fors bezuinigd moet worden op het onderwijs, ook het hbo krijgt ermee te maken. Een vergelijkbare situatie was aan de orde bij haar benoeming tot directeur bij het ministerie van LNV acht jaar geleden. De vogelpest kostte het ministerie zoveel geld dat de subsidies voor onderwijsvernieuwing en het cursusonderwijs tijdelijk werden stopgezet. “Vervelend, maar ook een moment voor herbezinning”, zei Hoekstra toen in een interview voor het vakblad.

De herbezinning leidde er volgens de scheidende directeur toe dat haar directie de afgelopen acht jaar toenemend de focus legde op het aanbrennen van de verbinding tussen onderwijs, onderzoek en prak-

tijk. “Dat hebben we nu in één verband samengebracht in een regeling die tot doel heeft scholen de kans te geven zich te ontwikkelen tot regionale kenniscentra en de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.”

De balans opmakend concludeert Hoekstra dat we ondanks de verdere krimp van het budget van relatief geluk mogen spreken. “De laatste jaren zijn van de groene plus – extra geld voor departementaal beleid in het groen onderwijs – en het onderzoeksbudget regelmatig stukjes afgesnoept. Her en der is flink gesaaneerd. Het praktijkleren werd anders georganiseerd en de praktijkcentra PTC+ en IPC Groene Ruimte verzelfstandigden. Ook het onderzoek moest inleveren. Ondanks dat staat het groene kennissysteem er anno 2011 goed bij en is het voorbereid op de toekomst. Daar ben ik trots op.”

Bemoeienis

De oprichting van de Groene Kennis Coöperatie – het innovatieplatform van de gezamenlijke groene onderwijsinstellingen – is daarbij volgens Hoekstra ontegenzeggelijk een belangrijke factor gebleken. De beginjaren waren niet zonder zorgen, geeft ze toe. “Ik heb toen ook regelmatig gevraagd of we met zijn allen wel op de goede weg waren. Of we als ministerie niet te lastig waren door steeds te blèren over samenwerking. Het antwoord was meestal toch: gewoon doorgaan, dit is ook wat wij willen. Vanwege de kleinschaligheid en voor de versterking van het netwerk.” De kritische geluiden die zo nu en dan over de aanpak geventileerd werden, zegt ze achteraf te begrijpen. Met name over de bemoeienis van het ministerie. “Ik kan me best voorstellen dat we in de ogen van bestuurders soms behoorlijk dramden, tot vervelends toe op het aambeeld hamerden. Maar grosso modo denk ik dat we er wel goed aan hebben gedaan. Er worden programma’s ontwikkeld en alle geleidingen in het onderwijs werken daar in samen, ook met Wageningen Universiteit en het onderzoek.”

Het goede gevoel dat Hoekstra zegt te hebben over de Groene Kennis Coöperatie heeft ook te maken

met de verbeterde relatie tussen de groene onderwijsinstellingen en het ministerie. “De wederzijdse openheid die er nu is, zou acht jaar geleden niet voor mogelijk zijn gehouden. De gesprekken tussen instellingen en overheid zijn zeer open. En je merkt ook dat het onderwijs geïnteresseerd is in de beleidslijn van het ministerie. Ik zie dat bijvoorbeeld aan de benoeming van de lectoren en de inzet bij Kigo-programma’s.”

Topsectoren

Inmiddels is duidelijk dat algemene bezuinigingen op het onderwijs door zullen gaan. Met name Wageningen Universiteit, het groene hbo en mbo zullen er mee te maken krijgen. Een korting op de jaarlijkse vijftig miljoen euro ‘groene plus-geld’ staat volgens scheidend directeur Hoekstra niet op de rol. Maar zekerheid voor de toekomst is nooit te geven, zo benadrukt ze. Daarom is het volgens haar vooral belangrijk dat de samenleving ziet dat het groen onderwijs er goede dingen mee doet. “Zorgen voor onderwijs dat goed aansluit op de behoefte van de arbeidsmarkt en tevredenheid van het bedrijfsleven over de kwaliteit van het onderwijs. Dit kabinet heeft zich zeer sterk voorgenomen om de economie op de been te helpen. Als je kunt laten zien dat de besteding van deze middelen daaraan bijdraagt, heb je een sterk punt.”

Hoekstra hoopt dan ook dat dit budget op een goede manier overeind blijft en besteed wordt aan het hele groene kennissysteem voor de ambities van het ministerie op het gebied van voedsel, groen en leefomgeving. De positieve passages in het regeerakkoord over het succes van ‘de gouden driehoek’ – de intensieve samenwerking tussen onderzoek, bedrijfsleven en onderwijs – en de bedrijfslevenbrief van het ministerie van EL&I, ziet ze als positieve signalen. “Het ministerie gaat anderhalf miljard euro gericht investeren in negen topsectoren van onze economie. Naast water, hightech, life sciences, chemie, energie, logistiek en creatieve industrie doen ook agrofood en tuinbouw mee. Bedoe-

ling is dat overheid, wetenschap en bedrijfsleven in die topdomeinen intensief gaan samenwerken en dat het onderwijs in aansluiting op de arbeidsmarkt daar ook een rol bij gaat spelen. Feitelijk komt dit neer op het ontwikkelen van gouden driehoeken in de topsectoren volgens het model van ons groene kennisstelsel. Wie weet komen er straks nog meer kenniscoöperaties." Dat het groene model als voorbeeld wordt gebruikt, biedt volgens Hoekstra belangrijke voordelen. Immers, deze waardering voor het groene kennisstelsel, betekent dat iedereen erop gespist is het overeind te houden. "We mogen onze zegeningen tellen dat dit op zo'n hoog niveau is opgemerkt en breed wordt uitgedragen."

Knooppunten

In het licht van die ontwikkeling ziet Hoekstra grote kansen om het groene kennisnetwerk verder te versterken. "We hebben al een voor-sprong en het is een overzichtelijk

Directie blijft

Momenteel ligt er een voorgenomen besluit over de topstructuur van het nieuwe departement van Economisch Zaken, Landbouw en Innovatie. Er is echter nog geen uitwerking in directies. Volgens Janneke Hoekstra zal er zeker weer een directie komen die onder andere verantwoordelijk is voor zowel het groene onderwijs als de hele groene kennisinfrastructuur en het onderzoek. Met ingang van 1 april is de huidige plv. directeur Janny Gooijer waarnemend-directeur Kennis & Innovatie.

veld, men kent elkaar." De groene onderwijsinstellingen zullen daarvoor volgens haar wel moeten inzetten op specialisatie en goede samenwerkingsvormen. "Op basisniveau kunnen de individuele instellingen heel breed zijn, maar op topniveau kan dat niet." Dat geldt zeker voor het groene hbo, is haar overtuiging, maar vermoedelijk ook voor de bovenkant van aoc's. Denk aan bepaalde opleidingen die nog kleiner worden, maar cruciaal zijn voor onze economie. "We moeten dus naar een sterk netwerk met knoop-

punten die zich van elkaar onderscheiden. Dat betekent elkaar de ruimte gunnen en de bal toespelen zodat instellingen zich kunnen specialiseren en dat zij elkaars docenten, expertise en faciliteiten gaan delen." Ook de verbinding met werkvelden buiten het groene domein biedt interessante mogelijkheden. "Voedsel en gezondheid is een goed voorbeeld maar je ziet ook verbindingen tussen landbouw en bio-based economy en tussen landbouw en techniek."

advertentie

Ben jij goed in het stellen van de juiste vragen?

Cito zoekt docenten of oud-docenten die vanaf 1 augustus 2011 beschikbaar zijn voor de constructie van de volgende vmbo examens (beroepsgericht):

landbouw agrarische bedrijfseconomie, landbouw bloembinden en -schikken, landbouw breed GL, landbouw groene ruimte, landbouw plantenteelt

De constructie van opgaven vindt grotendeels thuis plaats, op basis van een verstrekte opdracht. Veelal zal de opdracht enkele uren per week in beslag nemen. Je bent als docent **werkzaam of werkzaam geweest in het schooltype** waarvoor het examen wordt gemaakt en hebt **recente ervaring** met examenklassen.

Wil je meer weten? Kijk dan op www.cito.nl.

www.cito.nl

zeker weten